

Izbaja v Gorici vsak četrtak opoldne. Velja za celo leto 12 L, mesečno 1 L, za inozemstvo 16 L. Na naročila brez dopolne naslovnice se ne bomo ozirali. Posamezne številke stanejo v razprodaji 20 stotnik. Uredništvo: Ulica Veturini 9, uprava ul. Veturini 9.

GORIŠKA STRAŽA

Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi, katere je treba vnaprej plačati, se računajo po dogovoru.

Izdaja konsorcij »Goriške Straže«. Odgovorni urednik: Franc Novak. Tiska: »Narodna Tiskarna« v Gorici, ulica Veturini št. 9.

O nas — brez nas.

Bivši deželni poslanci so naslovili na komisarja za avtonomne zadeve v pokrajini goriški, g. dr. Alojzija Pettarina, pismo naslednje vsebine:

Velerodni gospod komisar!

Pred nedolгим časom smo se obrnili podpisani bivši deželni poslanci s prošnjo do Vas, da bi po svoji moči pripomogli k temu, da se vzpostavi v zasedenem ozemlju občinska, okrajna in deželna samouprava, katero je vlada, ki nam zapoveduje, skoro scela zatrla.

Nismo še dobili odgovora na ta naš korak, iz katerega bi spoznali, kakšen uspeh smemo pričakovati v tem za naše ljudstvo življenjskem vprašanju, in že nas sili nov dogodek, da se zopet obračamo do Vas kot načelnika avtonomne oblasti, kolikor je še ostalo, ter posredovalca med ljudstvom, čigar ideje natanko poznate, in med vlado.

Ob Vašem zanimanju za usodo zasedenega ozemlja Vam ni moglo uiti, da zadnje dni sta se pogajali dve oblasti za našo prihodnost, in sicer — brez nas. Prebivalci te dežele in dežela sama smó bili blago, za katero sta kupca barantala. Enega so mikali naši rudniki in gozdovi, oviti v plašč strateških mej; drugi je modroval, da telesa je bližja srajca nego suknja; in dogovorila sta se v bratskem objemu o nas in naši bodočnosti — brez nas.

Ko so pred dvema letoma državniki stopali v dvorano mirovne konference, so se globoko priklanjali Wilsonovim načelom, katera priznavajo tudi malim narodom pravico, da odločujejo sami o svoji usodi, in da se ne smejo premikati kakor lesene figure na šahovi deski v plačilo ali kazni vojskujočih se držav. V teku dveh let so isti državniki toliko napredovali in poglobili se v Wilsonova načela, da so zdaj brez najmanjšega nemira in sramu sklepali o nas — brez nas.

Četudi nas je malo in smo šibki, vendar ljudje smo, narod smo, kateremu se ni sramovati stati v vrsti z drugimi narodi, ker gmotno in duševno — z ozirom na svoje število in moč — se smemo meriti z vsakim drugim in mnoge tudi prekašamo. Svojo narodno dolžnost vršimo v gospodarstvu in omiki, kakor drugi; zato zahtevamo, da se nam priznavajo človeške in narodne pravice ter da se nam izkazuje spoštovanje, katero zaslužimo. To se ni zgodilo, ko je šlo za naše temeljne pravice in življenjske koristi, temveč državniki so nas povsem prezrli, držec se imperijalističnega načela, da moč prevladuje pravico, tistega načela, o katerem so trdili, ko so stopali v mirovno konferenco, da je bodo pobijali, mislili so namreč na imperijalizem drugih in ne na svoj, zato so sklepali o nas — brez nas.

Med pogajanjmi nismo govorili, ker nismo smeli in nismo mogli govoriti, ko je bilo vsako zbiranje in zborovanje strogo zabranjeno; zato naj se naš molk ne smatra kot pritrjevanje temu, kar se je zgodilo glede nas — brez nas.

Ni v naši moči premeniti dogovore, ki so se vršili — brez nas, ker nas je malo in smo šibki v primeri s tistimi, ki so imeli besedo; ali molče požreti takega postopanja nasproti nam tudi ne moremo, marveč smo siljeni, da protestujemo proti njemu z vso odkločnostjo.

Če nas način, kakor so postopali državniki z nami v tem prevažnem vprašanju, sili do protesta, napolnjuje nas pogled v prihodnost z največjo skrbjo, kajti ako bo vlada one države, kateri smo prisojeni, postopala z nami, ko jej bomo prklapljeni, tako kakor postopa zdaj, ko smo zasedeno ozemlje, bati se nam je najhujšega, tako da bomo obupno zdihovali, da se nam je godilo neizmerno boljše, ko se nam je »slabo« godilo.

Kako postopajo rešitelji s svojimi rešenci?

Predstavljajo se nam kot rešitelji, a so nas popolnoma zaslužili; imenujejo nas rešeno deželo, a so nas docela podjarmili, kakor nekdanji Rimci premagane dežele; vedejo se kot zmagovalci in absolutni gospodari, katerim ne velja nobena postava bivše države, ako je najnižji fi-

nancar ne potrdi; premenili so, ne da bi nas vprašali, naša krajevna imena ter zakrili slovenski obraz naši deželi, kakor da so necporečni gospodarji v naši deželi. Ako potrebujejo za-se novih imne, prosta jim pot; ali za naše ljudi sodijo na javna mesta naša imena. Nikomur ne priznavamo pravice, da nam naša imena odjemlje, pretvarja in pokvarja; to pravico si prisvaja le gospodar nasproti sužnju, katere mu ne priznava človeških pravic. Naša imena, krajevna in osebna, so naša last, naša čast in naš ponos. Nasilno premembo naših imen občutimo kot sramotno žaljenje naših najblažjih čustev in ošabno izživanje, ko se vse to godi v prikrivanje in zanikanje naše narodnosti. Ako komu naša imena ne ugajajo, zakaj nas pa zasede? Kogar ne maram, temu se ne bližam; če pa se komu bližam, ali naj se mu bližam z gorjačo, da si ga ž njo ustvarim prijatelja? Ali da ga pobijem? Čudna politika!

V razvpiti državi se nam je delita pravica po obstoječih zakonih v našem jeziku; v zasedenem ozemlju se nam zanika pravica, ako vloga ni sestavljena v našem jeziku, ali ako jej ni priložen prevod v tem jeziku, in to na zahtevo višje inštanice. Tu ne velja izgovor, da to se ne godi splošno in da osrednja vlada ni tega odredila; vlada je odgovorna za uradno početje svojih uslužbencev, naj se kaj godi splošno ali posamično. Uradnik ne bi delal tega, ako bi bil prepričan, da vlada tega ne odobruje ter da prestopnike kaznuje.

Državni upravi je naloga, da pospešuje gmotne koristi državljanov, a našim občinam so postavili gerente, ki pogoltnejo občinske dchodke, ker so dragi, kar je naravno, ker morajo živeti od tega, medtem ko domači upravitelji, ki so bili kos svoji nalogi, so živeli od svojega. In le za gotove stroške, katere jim je prizadalo upravljanje občine, so dobivali pičlo nagrado. Domače upravitelje so odstavili ter namestili z drugimi iz daljnih krajev, kakor da naša pokrajina je za to ustvarjena, da preskrbi za služek ljudem, ki v kraljestvu niso dobili mesta, četudi občinska uprava in občinsko gmotno stanje pod tem močno trpi.

O šolskem vprašanju nočemo niti govoriti. To je najhujša rana, katero nam je zasekala vlada, katera skli, katera se ne bo dala zaceliti, dokler nam vlada ne vrne vsega, kar nam je vzela. Nismo narod analfabetov, marveč kulturni narod, ki pozna korist in potrebo šole. Brez nje nočemo ostati in nikakor ne bomo trpeli, da se nam šole zapirajo, prepovedujejo ali pretvarjajo nestvor šole, kakor v Gorici. Državljanji imamo pravico do kulture; v njeno dosego nas mora vlada ščititi in podpirati. To je njena sveta dolžnost. Ali naj pripadamo zato kulturni državi, da ostanemo brez šol? Da podivjamo? Toliko slabe volje si ne moremo misliti na strani vlade.

Pravice, katere smo si pridobili v propadli državi z velikim trudom in žrtvami, se nam kratkomalo odrekajo; ljudstvu se zastavlja pot do sovladanja in souprave, a odpirajo se na stečaj neodgovornim kričavim mladičem, ki s požigi, razmetavanjem tujega blaga, bombami in nasilstvi širijo svoje omiko. Dogajajo se poboji in zločini, ki so bili nenavadna prikazen v naši deželi.

Politična prostost je postala bajka; zbiranje in zborovanje je mirnim državljanom prepovedano, dopušča se pa kričanjem, razsajanjem in strahovalcem. Javno življenje ne nosi več znakov kulturnega naroda, marveč šovinistov in anarhistov. — Če pa se župani posvetujejo o občinskih zadevah, se jim žuga za aretacijo; če domač uradnik, poslan na komisijo, sprejme v gostilni nekatere osebne prijatelje v tem kraju, dvignejo karabinieri krik o komplotu proti državi; če slovensko pevsko društvo priredi javen koncert v javnem lokalnu, pozdravijo ga z bombami. Enako se tudi obrtno podjetje, ki kateremu ni ljubo, poškodeje o polnoči z bombami. To so prostosti in prijetnosti v osvobodjenih pokrajinah.

Konstatujemo te prikazni kot očitnici ter jih globoko obžalujemo. Zdi se, da

vlada, ki nam gospoduje, teh dejstev ne vidi, ali da nima moči in poguma jim stopiti nasproti. Eno kot drugo je obžalovanja vredno.

Zato prosimo Vas, velerodni gospod komisar, ki sami vidite te razmere in nam morate pritrditi, da so resnične, opozorite vlado na to ter opomnite jo, da sme pričakovati zaupanje ljudstva le, ako vrši svojo dolžnost, da pa ljudstvo postane nevoljno in nemirno, ako vidi, da se prezira, da se teptajo njegova čast in korist, da se nam kratijo težko pridobljene pravice; kajti tudi ljudstvo ima čut za čast in pravico, včasih veliko občutnejšo nego kdo na visokem mestu.

Potrebno in opravičeno je, da se ljudstvu priznavajo njegove pravice, da se mu prepusti delež, ki mu pripada pri vladi in upravi, da se mu ne kratijo človeške in državljanske pravice, da se mu ne jemljejo pridobljene pravice pod nikakim naslovom ali pretvezo. Drugače bo siljeno klicati, da prosti državljani so postali državni sužnji, da z nasilstvom se hoče uničiti slovenski narod kot tak.

Pred vsem pa je potrebno, da se vzpostavi deželna avtonomija zdaj, ko bo treba marsikaj urediti tudi glede naše dežele, ker to vendar ne gre, da bi tudi nova država odločevala o nas — brez nas. Zato prosimo, da ponovno priporočite osrednji vladi našo zahtevo o sklicanju deželnega odbora.

Najodličnejšim upoštovanjem Vam udani.

(Slede podpisi).

V Gorici, 22. novembra 1920.

Rimska zbornica o naših narodnih pravicah.

V rimski zbornici se je vršila te dni razprava o rapalski pogodbi in o aneksiji ozemlja, ki pripade Italiji glasom te pogodbe. Govorniki posameznih strank, zastopanih v zbornici, so porabili priliko, da so izrazili svoje stališče napram tej pogodbi. Iz njihovih govorov, ako izvzamemo socialiste, zveni očitanje vladi, da bi bila Italija lahko dosegla več, kakor se je to v resnici zgodilo. Italijanska vlada da ni znala dovolj izkoristiti zunanega in notranjega političnega položaja, ki je za Jugoslavijo skrajno neugoden; na eni strani ji je zmanjkala vsled izida volitev v ameriških rezervnih državah Wilsonova pomoč, na drugi strani pa tudi pomoč zaveznikov. (Jugoslavija se je zamerila zlasti Franciji, ko je poslednja zahtevala od nje oboroženo pomoč proti ruskim boljševiškim armadam, a je Jugoslavija to pomoč odklonila.) Zato bi Italija ne bila smela v svojih zahtevah ničesar popustiti: zahtevati bi bila morala obširnejše garancije za dalmatinske Italijane, priklonitev Italiji vseh dalmatinskih otokov, pridržke glede zasedbe severne Albanije od Jugoslovenske strani, samostojnost Črnogore (tudi socialistični govornik je zahteval za Crnogoro samostojnost), priklonitev Sušaka in baroške luke reški državi itd. Napaka pogodbe je, da dajejo Jugoslov. za italijanske — koncesije samo obljube (!). Vlada se pozivlje, da popravi te pomanjkljivosti v kaki poznejši pogodbi z Jugoslavijo. Kljub tem »pomanjkljivostim« pa se je zbornica izjavila za odobritev pogodbe; proti odobritvi so glasovali samo socialisti, ki ne priznavajo nikakih diplomatskih aktov.

Ko so govorniki končali svoja izvajanja, oglašil se je k besedi zunanji minister Sforza ki je poudarjal, koliko je bolje, da se je sklenil ta gotov in pospešni mir, ki zagotavlja Italiji vzhodne meje na podlagi svobodnega sporazuma z mladim in krepkim sosednim narodom, ki ne bi bil nikdar pristal na vsiljen mir in na vsiljene meje. Ravno zato smo hoteli v Rapalu odpraviti položaj, ki je povzročal toliko nevednosti. Dali smo razumeti pooblaščenec sosedne države, kaj je najmanje, kar nam je dajala naša zgodovina in do kar smo imeli pravico zahtevati zaradi naših 600000 mrtvecev. Pretresli smo skupno z njimi nevarnosti, morebiti smrtno nevarnost za nje, za nas pa manj hude ali vendar resne, ki bi mogle zgrožiti v bodočnosti oba naroda, če ne bi bila zmožna za sporazum.

Imeti moramo vendar končno pogum, da povemo, da ljubezen do naše domovine ne sme pomenjati preziranja domovinskega čuta drugega plemena, čeprav je mlajše in nima slavne zgodovine, da tako neresnično, kar je rekel Dante, ki na nesmrtni način začrtava meje Italije v Kvarnerju, da si zagotovimo juljsko mejo, ki jo je posvetila kri naših vojakov.

Morali smo sprejeti v naše meje stotice Slovencev. Tem Slovincem, katerim je v ostalem prikladno ostati v dotiki s svojima naravnima, ali čisto italijanskima središčema Gorico in Trstom, zagotovimo z najširšo jezikovno in kulturno svobodo. Za nas bo to častna obveza in čin politične razsodnosti. Smo torej prepričani, da se bodo čutili naši novi državljani kmalu zadovoljni v tem oziru, da pripadajo vevlasti, ki, močna po svoji kulturi, s katero se ne more primerjati nobena druga, spoštuje njihovo krajevno življenje z ljubo-sumno skrbnostjo.

Toda bi li bilo pametno, ko bi Italija izpremenila čez mero potrebe svoje veličastno obiležje po plemenu in po jeziku enotnega ljudstva ali pa ko bi drugi ustvarjali kitajski zid tam, kjer hočemo imeti prst in miroljuben tranzit. Z druge strani ne smejo reški državljani v interesu svoje lastne stvari nastopati s prošnjami za aneksijo, katere so za Italijo nesprejemljive, ako noče postati nezvesta dani besedi. Tudi bi to povzročilo škodo Reki sami, katere bodoče blagostanje je zajamčeno s takšnimi določbami, da ne more biti o njih nobenega spora. Mi smo dosegli toliko, da lahko položimo podlage sreči reške države. V kratkem se začnejo v Rimu in Belgradu konference v svrhu stvaritve in razvoja prisrčnih finančnih, gospodarskih in kulturnih odnošajev med obema narodoma, katerih proizvod se čudovito izpopolnjujejo med seboj. V novem ozračju, ki bo sledilo, bodo počasi izginile bridkosti in jeze, ki jih je pustila za seboj dolga nevihta. Ker se je tisti, ki je imel biti strašen nasprotnik, izpremenil v prisrčnega političnega in gospodarskega sotrudnika, bo Italija bdela za svoj in sosedne države blagor bo gledala, da se ne ustanovijo zopet nenaravni dinastični konglomerati, ki so zapustili tako neprijetne spomine v Rimu kakor v Belgradu. Ker ne loči nič več ti dve državi, se ne pravi sanjati, ako upamo v bližnjo bodočnost, kjer bodo našli Italijani in Jugoslovenci v vzajemnem prijateljstvu svojo dragoceno moč v političnem in moralnem pogledu. Med tem pa je bilo z rapalsko pogodbo končno razdejano to, kar je ostajalo še vedno po uničenju Avstrije, namreč avstrijska ideja s svojim neiztrebljivim protitalijanskim obeležjem, k je grozila, da spravi v nevarnost najčistejši uspeh naše zmage. Delo izvršeno v Rapalu, izvršeno — je li treba naglašati — častno za Italijo brez nobene besede, ki bi ogrožala ali upropaščala druge narode, je bilo olajšano vsled prisrčne pomoči s strani francoske in angleške vlade, ki sta poslale celo na ligursko rivijero jugoslovenskim odločilnim krogom najvažnejše pripomoke v prid mladi kraljevini in nam. Prijetna dolžnost mi je posvedočiti to pred parlamentom in pred deželo, za katero je dobro, da ve o tem, kakor tudi ve, da je bila italijanska stvar v sedaj rešeni jadranski krizi podpirana po raznih poteh. Toda krize smejo trajati samo en čas in sedaj je dolžnost zmagovalne Italije, da dela in se utrjuje onstran bivših mej v svoj blagor in blagor narodov, ki so se z njo pogodili. Rapalski sporazum bo zares začetek plodnega in slavnega življenja, če bo, kakor je hotela biti mir sprave in ne nasilja, pomenila prvi korak svetlega italijanskega vpliva od Jadrana do Egejskega in Črnega morja na dobro naše in ljudstve, ki so danes trudna in iztrpinčena, toda kakor željna mednarodnega življenja brez toliko sovraštva in nasilja.

Tako min. Sforza. Mi pa pravimo k temu: besede, besede, besede, — dejanji, ki naj bi uresničile te besede, ni od nikoder. Do danes smo dan za dnevom občutili na svoji koži, s kako »ljubosumno skrbnostjo spoštuje Italija naše krajevno življenje«. Zato se nam zdijo vse te lepe besede le kot bridka ironija. Današnja spomenica na drja. Pettarina govori o spoštovanju našega naroda v mejah italijanske države dovolj jasno.

Volitve v Jugoslaviji.

V nedeljo, dne 28. novembra, so se vršile po celi Jugoslaviji volitve v ustavotvorno skupščino. O izidu volitev poročajo ljubljanski listi z dne 29. t. m. v posebnih izdajah. Po teh poročilih bi bil izid volitev v Sloveniji sledeči: Slovenska ljudska stranka je dobila 14 mandatov: Dr. A. Gosar (volilni okraj mesto Ljubljana); Janez Brodar, Josip Gostinčar, Jostp Nemanič, Janez Stanonik, Karol Skulj, Anton Sušnik (kranjsko volilno okrožje); Ivan Roškar, Fran Pišek, Jožef Klekl, Martin Kranjc, Vladimir Pušenjak, dr. Korosec in dr. Hohnjec (štajersko volilno okrožje). Samostojna kmečka stranka 8 mandatov: Jakob Kušar, Ivan Majcen, Ivan Pucelj, Janko Rajar (kranjsko volilno okrožje); Ivan Urek, Josip Drotfenik, Ivan Mermolja in dr., Bogumil Vošnjak (štajersko volilno okrožje). Socijalna demokratska stranka 6 mandatov: Etbil Kristan (kranjsko volilno okrožje); Etbil Kristan, Filip Kisovar, Jožef Kopač, Rudolf Golouh, dr. Milan Korun (štajersko volilno okrožje). Komunisti 6 mandatov: dr. Milan Lemež (mesto Ljubljana); Marcel Zorja, Valentin Mlakar, Vladislav Fabjančič (kranjsko okrožje); Miha Koren in dr. Milan Lemež (štajersko okrožje). Jugoslovanska demokratska stranka 3 mandate: dr. Ivan Tavčar (mesto Ljubljana); dr. Gregor Žerjav (kranjsko okrožje) in dr. Vekoslav Kukovec (štajersko okrožje). Narodna socijalna stranka 2 mandata: Ivan Doržič (mesto Ljubljana) in Ivan Doržič (štajersko okrožje). Prekmurska stranka 1 mandat: Kuhar (štajersko okrožje). Cela Slovenija voli 40 poslancev.

Pripominjamo pa, da navedeni podatki še niso končno zanesljivi in ga bi znala biti pri eni ali drugi stranki kaka sprememba v doseženem številu mandatov. Ravno tako tudi niso še zanesljivi podatki glede izida volitev v ostalem delu države, ker manjkajo uradni podatki. Po dosedanjih vesteh so dobili radikalci 102 mandata, demokrati 94, Radičevci 54, komunisti 35, Hrv. Tožarska stranka 26, Ljudska stranka 25, Muslimani 25 in Hrv. Zajednica 6 mandatov. Iz Makedonije manjkajo poročila o izidu; glede Makedonije poročila posebna izdaja ljubljanskega »Jutra«, da so tam radikalci propadli in da je izvoljenih kakih deset komunistov.

Dopisi.

Cerkno: Dne 21. novembra t. l. je priredil tukajšnji »Sokol« zabavni večer, ki je tako dobro uspel v vsakem oziru. Pevske točke je proizvajal moški zbor pod spretnim vodstvom Gabrijela Bevka, ki je ustvaritelj smotrenega petja v Cerknem. Izbrane pesmi so bile burno odobravane, ker so bile odmev našega čustvovanja po dogodkih v zadnjih dneh.

Orkester je neutrudljivo sviral ves večer. Njegov kapelnik, Metod Peternej, je zopet pokazal, koliko je mogoče doseči z vztrajnostjo v razmeroma kratkem času. Zel je obilo pohvale!

Udeležba na koncertu je bila izredno velika, ker so se ga udeležili vsi sloji ljudstva. Materijalni uspeh je bil nad vse pričakovanje dober, kajti čisti prebitok je znašal L.1716.—

Neprimerno večji je bil pa moralni uspeh večera. Cerkno je bilo v predvojnem času glasovito vsled strupenih strankarskih bojev. Upajmo, da s ta časi za vedno minili. Pogodba v Ropalu je temeljito izpremenila duševno razpoloženje Cerkljanov. Smelo trdimo, da 11. novembra t. l. pomenja, novo orijentacijo v njihovem življenju. Ta večer si videl skupno v veselem bratskem razpoloženju vse udeležnike brez ozira na prejšno strankarsko pripadnost. Pozabljeni so bili vsi prejšnji boji, vse razprtije, na srcu je bila vsem edino le bodočnost naroda. Tako bodi za vedno! A ne samo v Cerknem, marveč v celem obsedenem ozemlju, pri vseh narodnih društvih brez ozira na stranke. Pokažimo rojakom onkraj črte, kaj je pravo rodoljubje. Bodimo mi za vzgled njim, ki se v najusodopolnejših trenutkih kolijejo med seboj, bolj, nego najhujši sovražniki.

»Sokolu« pa to priporočilo! Pred vojsko je veljal »Sokol«, kot nekako bojno društvo politične stranke. Ali po pravici ali po krivici, nečemo razmotrivati. A v današnjih težkih časih se zavedaj »Sokolu«, da moraš biti edino le narodno društvo, brez ozira na stranke! Razprostri svoje mogočne kreljuti, zbiraj pod njimi vse moči naroda, ter jih privedi v večno kraljestvo svobode.

Da bode cerkljanski »Sokol« to sveto nalogo vestno in nepristransko izvrševal, sta nam perok imeni staroste Jernej Stravs in načelnika Ivana Brelih. — Sokolski nazdar!

Dnevne novice iz Kobarida. Pred kratkim so imeli v naši okolici veselico. Sužidska mladina je vprizorila igro »V Ljubljano jo dajmo«; igra je uspela prav dobro. Posebno »hlapec« in »čče« sta žeta obilo pohvale. Tudi petje je ugajalo ob-

činstvu, ki je dajalo s ploskanjem izraza svoji zadovoljnosti. Prav ljubko je učinkovala nova Vodopivčeva skladba »Ospodične in dekleta«. Mala vasica je zmorna tudi velikega, samo volje in vztrajnosti je treba. To nam je dokazala sužidska mladina.

Ravno tako nas je presenetil koncert, ki je bil 15. t. m. v Kobaridu. Lepe, času primerne pesmi, so donele iz grl »Kobaridskega zboraa«. Samospev g. Tončke Medvedove je povzročil splošno pozornost. Zabave in veselja ni manjkalo — želimo prav kmalu kaj sličnega. To narodu ugaja! Slovenski fantje in dekleta, vztrajajte in zbirajte se v krogu Vašega vrlega pevovodje, g. Uršiča. Slovenska pesem naj doni do naših hribih, kakor nekdanje dni, da nam bo vžigala živo ljubezen do našega naroda, ki mora prenašati krivice celega sveta. Zalost in veselje izliva v lepe narodne pesmi, da bo čul svet, da še živimo in da hočemo živeti. Po vseh naših trgih in v najmanjši vasi, po vsej deželi naj done le naše pristne slovenske pesmi, ki naj bodrijo narod k zavednosti in edinosti, v kateri je moč. Kjer pa je moč, tam prej ali slej sledi tudi — zmaga.

Tatvina volov. V noči od 21.-22. novembra so neznani tatovi ukradli pri Francu Laharnar, po domače pri Trešnjakarju v Rakovcu nad Klavžani (pri Podmelcu) par volov in jih odgnali neznano kam. Ravno isto noč so poskušali z enakim tatvino v nekem hlevu na Ponikvah (pri Janezu Jeklin), a so bili odgnani. — Oblast ni dobila za tatovi pravega sledu. Ker dva vola nista dve šivanki, ki se zaplčita v sukno ali dva žeblja, ki se v tla zabijeta, je splošno mnenje tako, da je organizacija ali pa briga naših varnostnih oblasti v tem času nezadostna.

Iz neke tolminske vasi. Iz raznih krajev prinaša »Sraža« novice, naj prinese enkrat še iz našega; ime kraja pa za enkrat zamolčim. Poročati bi imel marsikaj: o raznih sporih med našim ljudstvom in proti dušnemu pastirju, pa danes ni to moj namen. Najraje napišem nekaj o radodarnosti našega ljudstva. V zadnji »Mladiki« smo čitali, koliko so prispevale posamezne duhovnije za obnovitev svetogorskega svetišča. V seznamu so vse bližnje duhovnije, samo naše ne najdemo med njimi. Tudi pri nas je bilo govora o pobiranju, vendar je vse zopet utihnilo. In vendar bi se marsikateremu posestniku prav nič ne poznalo, ako bi daroval par tisočakov. Pa toliko nikdo ne zahteva. Ako bi dal vsakdo le par lir, pa bi se nabrala lepa vsota. Čuli smo od par ljudi, da imamo Sv. Goro doma, tje je svojo cerkev, ki je tudi potrebna poprave. Pa tudi to so le besede brez dejanj. V sosednih duhovnijah so nabrali mnogo za Sv. Goro in kupili poleg tega tudi razne kipe za svoje cerkve. To je storila večinoma mladina — fantje. In mi? — Zmudi se narod moj k plemenitemu delu za narodovo blagostanje in korist. Ne sovražnost, ne nasprotovanje, ne hinavščina in zlobnost, krščanska ljubezen naj zopet zavladava med nami. — i —

Iz Idrije. V enem dnevu smo imeli dva velika požara. Kmalu po polnoči je začelo greti posestvo Marije Likar ob cesti proti Logatcu. Velik hlev, napolnjen z senom, nastilom, je bil tako naglo v ognju, da je hlapec komaj konje rešil, dovelja živina — 15 glav — se je pa zadržala in poginila. Plamen je šinil čez cesto in vpepelil celo hišno streho, kjer se domači spali. Prišla je sicer požarna brambna na pomoč, tudi so prihiteli z rudarsko brizgalnico, a oti so mogli le bližnji kozolec. Posestnica je bila sicer zavarovana, a koliko tisočakov znaša samo goveja živina, za katero bo le malo odškodnine.

Proti jutru pa se je posvetilo na Kovačevem rovtu, ¼ ure nad Idrijo. V veliki hiši je stanovalo 5 rudarskih družin. Pod streho je začela greti, in ker ni ondi dosti vode, se ni dalo kaj ubraniti. Še popoldne se je kadilo iz hiše, kjer so goreli in tleli tramovi. Gornji stanovci niso rešili skoraj nič pohištva, spodnji malo, veliko škodo pa imajo vsi. Rudarji so pri delu pobirali za ponesrečene tovariše in so neki zbrali par sto lir. Pač lepa vzajemnost. In prva pomoč je najboljša.

Podkraj nad Vipavo. Smrtna kosa je pobrala 19. t. m. po daljši mučni boleznini Josipa Rupnika, posestnika, obč. svetovalca ter predsednika krajnega šol. sveta. — Kako je pokojnik bil priljubljen med vaščani, je pokazal dobro njegov pokop, katerega se je udeležila šolska mladina ter obč. svetovalci. — In v kljub mrzli snežni burji je bilo tudi slišati ganljivo petje domačega cerkvenega zbora kakor tudi onega iz Cola.

Za družino je ta udarec temhujši, ker je tudi od oktobra l. 1918. pogrešan starši sin Jože Rupnik ml., ki je bil tedaj na bojišču ob Piavi; ako bi kdo njegovih bivših tovarišev vedel kaj o imenovanem vojaku, se naproša, da to takoj sporoči pismeno njegovi materi Mariji Rupnik. — Žaljujči prizadeti družini pa iskreno sožalje!

Števerjan. Zamahnila je koščena smrt s svojo večnoostro hoso in padla je med nami nova žrtev — gospa Formentini baronica Elisabeta. Blaga pokojnica je bila med ljudstvom priljubljena radi svoje prijaznosti. Dasi že več let boleha, čakala je visoko starost, štela je 75 let. Truplo pokojnice so pretekli četrtek prepeljali iz Gorice v Števerjan. Pred vasjo so se uvrstili v sprevid občinski zastopniki, šol. mladina in več drugih občinarjev. Blagi pokojnici naj nad zvezdami zasveti večna luč — žaljujči družini naše iskreno sožalje.

Španska muha v Ajdovščini. Z nemških velemestnih odrov je priletela »Španska muha« na srčkan ajdovski oder. Gotovo ni nikdar mislila, da bo s svojim brenčanjem tako imenitno zabavala srečne Ajdovce. Že prvič, ko se je predstavila, se je vsem dopadla, in morala je brenčati v drugič in tretjič. Ajdovci in okoličani so ji iz srca hvaležni, ker je znala v teh težkih časih vzbuditi pri njih tak velikanski smeh.

Vsa čast dramatičnemu krožku v Ajdovščini za marljivo delovanje in žrtvovanje. Neverjetno je, kakšne lepe uspehe doprinaša požrtvovalnost in pridnost. Ta »krožek« si lahko vzamejo za zgled vsi naši kulturni delavci. V kratki dobi je ustvaril malo, a lepo in srčkanodeželjsko gledališče. Oder je lepo in moderno urejen ter odgovarja vsem tehničnim potrebam.

Sedaj pa k nedeljski predstavi. Dilentanti so zaigrali prav dobro. Vse vloge so bile srečno razdeljene. Posebno moram pohvaliti gđ. Feiglvo (Pavla) in gđ. Jerasovo D. (Ema). Prvi pa priporočam, da izčisti svoj glas in bolj pazi na akcent. Pri drugi bi si želel boljše maske in hitrejšje igre. Dobri sta bili gđ. Konič (Gusti) in Jeras ml. (Mici). Izmed moških igralcev so jako dobro igrali gg. Feigl (Cekin), Brajnik (stric Tidemayer) in Slokar (Zajec). Posebno g. Brajnik je vzbudil s svojo izborna masko in igro veliko smeha. Drugi so vsi častno rešili svoje vloge.

Konečno priporočamo dramatičnemu krožku, da bolj pazi pri izbiranju iger. Razumemo, da je v sedanjih časih to silno težko — a z malim trudom je dobiti tudi dobrih in podučnih iger. — Auko.

Politični pregled.

Iz Zagreba poročajo, da je bil dne 28. m. m. vsled amnestije izpuščen na svobodo prosluli Stefan Radič, ki je bil radi veleizdaje zaprt. Ko se mu je naznanilo, da je prost, je baje vzkliknil: »Živel regent Aleksander!« Radič je bil še isti dan izvoljen zopet za poslanca v narodno skupščino.

Bolgarska vlada je poslala Zvezi Narodov noto, v kateri prosi, da se ji dovoli pristop v Zvezo. Ob enem se pritožuje, da ji je zabranjen dohod do egejskega morja, ker je Grška zasedla Tracijo. Dasi se Bolgarska trudi, da bi izpolnila zavezo, ki jih ji nalaga mirovna pogodba, se ji zabranjuje pot do morja kljub temu, da ji je zagotovljena v isti mirovni pogodbi.

Tudi **Albanci** bi radi pristopili Zvezi Narodov. Albanski poslanik v Ženevi in albanski poslanci na občnem zboru Zveze Narodov so imeli sestanek, na katerem so sklenili prositi dovoljenja pristopa.

V **Parizu** se vrši poročna obravnava proti morilcu Esad paše.

Z Reke je odpotoval general Cecherini in polkovnik Sami. Imenovana častnika sta prišla z D'Annunzijem v spor in ga vsled tega zapustila. Kakor pripovedujeta, je postal položaj na Reki nevzdržljiv za njiju, odkar so jima začeli izpodkopavati disciplino najožji D'Annunzijevo krogi.

Italija. Min. predsednik Giolitti je postal v petkovi seji italijanske zbornice načrt zakonskega predloga za omejitve rabe brez okoliščin. Po tem načrtu se kaznuje vsakdo, kdor brez upravičene razloga nosi ali hrani ročne bombe in druga eksplozivna orodja, z zaporom 2 do 5 let. V slučaju predkazni radi enakega zločina, se mu glasila kazen na prisilno delo. Z zaporom od 1 do 3 let se kaznuje, kdor omogoči hote ali vsled nepazljivosti, da se ukradejo taki razstrelilni predmeti iz skladišč, smodnišnic, vojašnic ali delavnic. Vsi, ki imajo kake razstrelilne snovi ali predmete, jih morajo naznaniti varnostnim oblastim najkasneje tekom dvajset dni po razglasitvi tega zakona.

Velja **grškega** naroda, izražena pri zadnjih volitvah, katerih neposredna posledica je bil Venizelosov padec, je zadela ob politiko antante. Dne 5. t. m. ima biti na Grškem ljudsko glasovanje, ki naj določči novega vladarja. Vsled poraza Venizelosove politike se pričakuje, da se ljudstvo izreče za prejšnjega kralja Konstantina. To pa se ne zлага z računi antante, ki ne more odpustiti Konstantinu njegovega sovražnega zadržanja tekom svetovne vojne. Še večje pomisleke vzbuja pri nji bojazen, da bi Konstantin dovedel na Grškem zopet vpliv nemških zastopnikov

do nadvlade. Ker velja še vedno gesto o samoodločbi, zato so sklicale velesile zopet konferenco, ki naj sklene, ali se ima povrniti kralj Konstantin na Grško ali ne in ako se mu dovoli povratek, katera jantstva naj da Grška, da bo plesala tako, kakor bodo drugi godli.

Turčija dosedaj še ni ratificirala mirovne pogodbe, ker je noče priznati. Dosedaj se je zastoj borila za njeno revizijo. Šele sedaj, ko zavezniki niso več zadovoljni z grško politikom, se obrača turški položaj na bolje. Razne vesti zatrjujejo, da so zavezniki naenkrat uvideli, da so naložili Turčiji pretežke pogoje in da bo treba v Mali Aziji grško posest nekoliko zmanjšati.

Poročila iz **Anglije** nam živo predočujejo, kako srdito se borijo Irci za svojo svobodo in ocepitev od Anglije. Časopisi prinašajo poročila o neštevilnih umorih in nasilstvih. Borilci za irske svobode grozijo celo, da zanetijo boj tudi v Londonu. Angleška policija je zato ukrenila obširne varnostne odredbe in prepovedala poseščanje parlamentarne zgradbe, ker se boj, da je ne bi irski zarotniki poglani v zrak.

Avstrija je bila sprejeta v Zvezo Narodov.

Nemška armada bo, kakor se poročava iz Berolina, organizirana tako-le: Stanje 100.000 mož, ki jim bodo poveljevali trije generali-korni poveljniki, 14 generalov-divizijskih poveljnikov, 28 generalov-brigadnih poveljnikov, 110 polkovnikov, 600 majorjev, 1140 stotnikov ter 2096 poročnikov in podporočnikov.

Domače vesti.

Vabilo na naročbo. Ker se bliža leto koncu, vabimo vse dosedanje naročnike, da obnovijo naročbo na list. Vabimo pa sočasno tudi vse one, ki do danes še niso bili naročeni. V nobeni slovenski hiši ne bi smela manjkati »Goriška Straža«. Z njenim širjenjem pokažimo, da smo zavedni Slovenci in da hočemo taki ostati tudi v bodoče. Število naročnikov naj se pomnoži tako, da bo jasen dokaz o naši pismenosti in naši kulturi. »Goriška Straža« bo tudi v bodoče stala na braniku naših narodnih pravic. Naročnina ostane do nadaljnega dosedanja: celoletno 12 Lir, za inčezemstvo 16 Lir. Da se prihrani delo in stroški je najboljšje, da se plača naročnina enkrat za celo leto.

OPOZARJAMO občinstvo glede vojne odškodnine na oddelek »Vprašanja in odgovori«. Vsakdo naj pazno prečita odgovor g. J. B. v D.

Naše šolske zahteve so in ostanejo vedno iste: zahtevamo v prvi vrsti otvorenitev popolne ljudske šole v Gorici. Popolne ljudske šole nam je dovolila vlada v Rimu, morajo je dovoliti tudi tukajšnje oblasti. Če smo postali italijanski državljanji in prevzeli napram državi gotove dolžnosti, zahtevamo z vsjo odločnostjo, da se nam ne kratijo tudi pravice, ki nam pristojajo. Zato ne pošiljajte, slovenski stariši, svoje dece nikamor drugam v šolo, kakor edino le v slovenske!

Smrtna kosa. Pri Sv. Ivanu v Trstu je umrl znani rodoljub Anton Trobec. Pred kakimi 40 leti je bilo ustanovljeno v njegovi hiši politično društvo »Edinost«. Takrat je bil položen tudi temelj današnjemu glasilu imenovanega društva. Bila mu lahko domača zemlja, Narod mu ohrani časten spomin.

Poroka. V Madani se je poročil dne 25. novembra t. l. Ciril Zorzut z g.čno Marijo Vosca. Obilo srečo!

Fotografije padlih vojakov, ki so jih nekateri poslali Koledarju, so v Tiskarni na razpolago. Vse fotografije so retuširane s kredo in tušem. Kdor je s to retušo na fotografiji nezadovoljen in bi rad imel sliko v prvotnem stanju, naj pomoči gobico ali mehko krpo v čisto vodo in naj nalahko izmiva sliko, tako mu vsa retuša izgine.

Društvo goriških trgovcev naznanja, da ostanejo trgovine ob nedeljah dne 5., 12. in 19. decembra odprte radi semnja sv. Andreja in božičnih praznikov. — Vodstvo.

Električna napeljava Gorica-Ajdovščina. Predilnica v Ajdovščini je dobila dovoljenje, da napelje električni tok iz Stračic pri Gorici do Ajdovščine. Črta bo šla preko ozemlja občin Gorica, Solkan, Vogersko, Černiče, Kamnje, Sv. Križ.

Skladni stenski koledar za leto 1921 izda v drugi polovici decembra t. l. »Narodna Tiskarna« v Gorici. To be edini slovenski skladni stenski koledar v slovenskem ozemlju, ki pripada Italiji. Posebnost tega koledarja bo, da bo imel vsak dan v letu primeren rek, pregovor, ali bo zabilježil kak zgodovinski dogodek, ki se je ta dan izvršil. Reki in pregovori so predstavljivi iz angleščine in francoščine. — Opozarjamo zlasti gg. trgovce in obrtnike, da si nabavijo večje število teh koledarjev, ki so primerno darilo za novo leto njihovim odjemalcem. — Cena iztisu 5 Lir. — Naročila sprejema »Narodna Tiskarna« v Gorici, ulica Vetturini št. 7.

Koledar za leto 1921 in Zabavno knjižico smo začeli te dni razpošiljati. Knjige odpošljemo najprej onim gg. poverjenikom, ki so naročnino že doposlali, nakar pridejo na vrsto še ostali. Poverjenike, ki odvezamejo knjige v tiskarno, prostimo uljudno, da to store čimprej. Obenem naznanjamo, da oni poverjeniki, ki so se najzadnji oglasili in knjig še ne plačali, bodo dobili knjige pozneje, ker moramo napraviti nov natis, za one koledarje, ki so bili sezgani ob priliki v tiskarno vržene zažigalne bombe.

»Narodna Tiskarna«.

Občinske zadeve. Glasom odloka gen. civ. komisarijata v Trstu je pridelen občinskemu upravitelju g. Jerneju Bratini za občino Dol-Otlica upravni odbor štirih članov sestojč iz naslednjih gospodov: Ivan Likar, Benedikt Poljanec, Anton Bizjak in Ivan Črnigoj. Istotako je pridelen obč. upravitelju Franu Hmelak za občino Lokavec enak upravni odbor; v tem odboru so gg.: Ernest Bevk, Valentin Kompara, Fran Čeha in Karol Blažko. — Občinski upravi v Cerklenu je gen. civ. komisarijat dovolil pobiranje občinskega davka na pivo v znesku 5 L od hl.

Uboga ženska od Sv. Lucije je izgubila dne 30. novembra v Gorici večjo sveto denarja v smeri od trgovine Hribar do zelenega trga. Pošten najditelj je naprošen, da odda najdeno v našem upravnštvu proti primerni nagradi.

Naš podlistek. Ugotavljamo, da Kobaridec K. P. ni pisec našega zadnjega podlistka.

Uvoz in izvoz. Obmejne carinarne so pooblašene, da v svojem delokrogu dovoljujejo uvoz strojnih delov in lesenih predmetov, ki se morajo označiti po tarifi kot »izdelki« (lavori), bakrene žice, sip in oljnatih semen. — Istotako dovoljujejo carinarne izvoz kondenzirane juhe v kockah.

Dražba obnovitvenih del. Pri trgovski zbornici je izloženo na vpogled naznanilo dražbe obnovitvenih del, ki se bo vršila 6. decembra pri goriškem odseku obnovitvenega oddelka tehničnega urada za Julijsko Benečijo.

Trgovski dveletni tečaj (pripravnica, prvi in drugi tečaj) pričnejo danes, 2. decembra ob osmi uri zjutraj.

Trgovski nadaljevalni tečaj se tvori ponedeljek 6. decembra ob 17. (5. pop.) uri. Vpisovanje se vrši ob delavniki od 17. do 18. ure v šolskem poslopiju (Piazza Rota). Vodstvo opozarja, da se vpisovanje zaključuje dan pred otvoritvijo pouka; trgovce, ki bi svojih učencev ne vpisali o pravem času, bo takoj naznanilo oblasti.

Književnost.

Uredništvo Koledarja izreka vsem našim domačim pisateljem, ki so poslali svoje rokopise za Koledar in Zabavno knjižico, iskreno zahvalo. Rokopisi, ki jih letos nismo mogli objaviti, ostanejo v uredništvu za drugo leto ali pa jih lahko vsakdo takoj zahteva oziroma odvzame. Priporočamo se tudi za bodočnost v podporo na leposlovnem in znanstvenem polju, da bosta Koledar in Zabavna knjižica zanimiva in vsestranska. da bomo od leta do leta kljub vsem neugodnim razmeram napredovali in rastle.

Z združenimi močmi in vselej z najboljšimi nameni, da koristimo narodu in domovini!

Uredništvo »Koledarja«.

Ivan Cankar: Mimo življenja. Založila Ig. pl. Kleinmayer & Ferd. Bamberg. Ljubljana 1920. 8°. IV + 230 str. Cena broširanemu izvodu L. 5.—, vezanemu L. 7.50, prednostni izdaji na belem lesu prostem papirju L. 10.—.

Trinajst novel in črtic iz svojih mlajših let, med njimi več dozdaš še neznanih, je zbral Ivan Cankar ter knjigo po uvodni črtici značilno naslovil »Mimo življenja«. Kakor onkraj sveta, onkraj življenja živi večina njegovih oseb te zbirke. »Zakaj samo v sanjah, samo v tistem otroškem hrepenenju je resnica in življenje; vse drugo je življenja poskus«, pravi v »Lepi Vidi«. Slikar sanja v tujini o domovini kakor o svojih ljubicah, zvesti mladenki, umira v keprnenju in domotožju kakor popotnik brez doma. V noč, brez konca in brez cilja potuje njegov poet, ki so ga majhnega in šibkega pognali na ceste in za zmerom zaloputnili duri za njim, in ki mu je mar cilja kakor škrijancu, kadar izžvrkoli iz tople brade.

Razen teh »mimožvljenskih« tipov je pogledal Cankar tudi v globino otroške duše in je ustvaril dovršene psihološke študije, kakor so »Greh«, »V temi«, »O prešcah«, ki ostanejo tajno med najlepšimi biseri njegove umetnosti. Iz vseh pa odseva čudovita lepota slovenskega jezika, ki jo je Cankar negoval ves čas z veliko ljubeznijo. Zato knjigo toplo priporočamo vsem ljubiteljem prave umetnosti.

Fr. Rojec: Tončkove sanje na Miklavžev večer. Mladinska igra s petjem v 3. dejanjih. Vpodobila J. Erbežnik in Fr. Rojec. Založila Ig. pl. Kleinmayer & Fed.

Bamberg v Ljubljani. Knjiga ima 128 str. 10 podob, dodatek z glasbenimi točkami in stane lično vezana 5 L. Založništvo se je jako potrudilo, da je preskrbelo knjigi kar mogoče lepo opremo. Tisk in posnetek risb sta za sedanje čase vzorna. Knjiga vsebuje izvorno Miklavževo povest v verzih in v dramatski obliki. Primerna je le za večja mestna gledališča, a kot čtivo bo dobro došla našim malčkom v mestnih palačah in vaških kočah. Saj se nam iz nje med mnogimi mičnimi prizori iz slovenskega življenja prikazuje pravi in cel slovenski sv. Miklavž.

Ta nova mladinska knjiga bo brezdvomno jako lep in primeren književni dar slovenski mladini za Miklavžev god in Božič.

Zaradi tega je toplo priporočamo slovenskemu občinstvu v nakup.

Darovi.

d Za »Sklad Goriške Straže«: Č. g. Srečko Gregorec, kaplan v Trnovem pri Il. Bistrici je nabral o priliki poroke gčne. Eme Starec s trgovcem, g. Fr. Verbičem, v Il. Bistrici 200 L. Živela novorođenca! Bog živi tugi Vas, g. nabiratelj! Hvala za priznanje in za — obljubo. Ne dvomimo, da jo izpolnite. — V Kozani se je nabralo 27. nov. o priliki poroke trgovca g. Frana Debenjaka s Franciško Prinčič, vrlo hčerko odbornika hranilnice, 21 L (za svetogorsko svetišče 25 L). O priliki poroke g. Filipa Jeriča z dražestno gčno. Viktorije Turk v Gabrijah 90 L (enak znesek za »Edinost«). — O priliki poroke Jostpa Novak in Karoline Majcon nabrali svatje 25 L (enak znesek za »Edinost«). Dne 28. nov. t. l. poročil se je g. Ignacij Pahor iz Sel z gčno. Marijo iz znane družine Antonič. Veseli svatje so ob tej priliki nabrali 37.50 (in za »Edinost« 32.50). — Na svatbi g. Frana Vodopivca z g. Marijo Rijavec v Dornbergu nabrali 108 L. — Mladič Fr. Mrevlje, Fran Kodrič in Fran Žerjal na Brjah, Pečenkovi, darujejo svoj delež na odkupnini neveste Pavle Furlan 11 L za »Goriško Stražo« (in enak znesek za Šolski Dom), namesto da bi ga bili zapili (bravo fantje! Zasluzili ste posebno pohvalo.) — Vsem slovenskim nevestam in ženinam želimo obilo srečo! G. Vladimir Kriznič v Kanalu daruje, ker je zopet dobil suknjo, 10 L (in dva enaka zneska za »Edinost« in »Pučkoga Prijatelja«). — G. Blaž Sovdat, Žabče št. 11 2 L. — Neimenovani iz Brjij 3 L. — Vsem darovalcem iskrena hvala!

d Za slov. šolstvo v Gorici: Svatje gg. Jurija Vuga in Mihaele Uršič v Mirnu 130 L (in 100 L za »Edinost«). — Veseli svatje v Dornbergu v poveličanje poroke gčne. Marice Cotič z g. Fr. Kavčičem 116 L. — O priliki svatbe gčne. Olge Peričeve in g. Konstantina Černeta nabrala v Stubljevi gostilni na Gradišču g. Vekoslava Kerševanova 43.40 L. Pošiljalca piše: »Vsem darovalcem srčna hvala, a onim, ki so dali samo par stotink, za nepotrebne stvari pa trosijo stotake: škandal.« Novorođenecem želimo obilo srečo. Naj bi našli mnogo posnemalcev! Namesto venca na grob pok. Jožefa Čermelja, 18-letnega vrtovinskega župana, daruje županstvo Vrtovin 100 L, sin Jožko Črnelj v Šturjah 100 L. Iskrena hvala!

d Za Šolski dom se je nabralo ob povratku g. Jožefa Lutmana z ženitovanjskega potovanja 50 L (enak znesek za »Edinost«). Srčna hvala!

Za »Slovensko sirotišče«. Blagopokojni župnik Franc Marinič, ki je umrl v begunstvu v Italiji, se je v oporoki spomnil našega prepotrebnege zavoda in mu zapustil 1200 K. — Na svatbi g. Jos. Cotič in Marije Kerševan v Dornbergu nabrali 40 Lir. — Bog obilo poplačaj in obudi mnogo dobrotnikov, da postavimo zavod spet na noge!

Vprašanja in odgovori.

o J. B. v D. Na Vaše vprašanje, kedar poteče rok za vlaganje prošenj za vojno odškodnino na nepremičninah oz. ali je rok za vlaganje teh prošenj res podaljšan, Vam naznanjamo, da govornje do sedanjih predpisov samo o roku 31. decembra t. l. Obljubljalo se je sicer podaljšanje tega roka, ki pa do danes še ni prišlo. Zato vložite prav gotovo prošnjo do konca decembra t. l. na davčnem oddelku civilnega komisarijata, četudi sodna cenitev ne bi bila pravočasno izvršena. Sama prošnja za cenitev škode, ki ste jo vložili na sodnijo, še ne zadostuje.

o A. P. K. Prav imate, ako trdite, da nismo proroki. Zato Vam tudi ne moremo svetovati kaj zanesljivega. Naše mnenje je, da draginja še ne poneha, nasprotno, da bo še vedno rasla. Za oblaženje draginje ni merodajna samo Italija in Jugoslavija marveč celotni svetovni trg in celotna svetovna produkcija. Od izseljevanja ne pričakujte ničesar, ker ga ne bo.

o C. v P. Kakor smo Vam obljubili, se bomo informirali na Dunaju in Vam sporočimo odgovor, kakor hitro nam dojde. Do takrat potrpite.

Listnica uredništva. K. P. v K.: Dopisa, ki ga omenjate v svoji dopisnici, uredništvo ni prejelo. — Ostalim gg. dopisnikom: Hvala! Vsled obilice gradiva smo morali nekatere članke in dopise odložiti za prihodnjo številko. Prosimo potrpljenja.

Naznanilo.

Vzajemna zavarovalnica proti požaru v Ljubljani naznanja sl. občinstvu, da je njen krajni zastopnik za Gorico in goriško okolico g. BENSÁ CIRIL, stanujoč v Gorici, Piazza Cristo št. 2, kateri sprejema in zavaruje poslopja, razne premičnine tudi v barakah, cerkve, zvonove itd. itd. Priporoča, da se vsi zavarujejo pri široko znanem zavodu.

Naznanilo.

»Kmetijsko društvo v Vipavi« ima v svoji zalogi večjo množino prvovrstnega vina, letnik 1920 napravljen po novem načinu. V zalogi so tudi druga namfzna in sortirana vina.

IZJAVA.

Jaz podpisani Peter Mažgon iz Ravni št. 63 obžalujem in preklicujem vse žaljive besede, katere sem izrekel na škodo Vincenca Lapajne iz Ravni št. 34.

Peter Mažgon.

Radi preselitve se prodava v Črničah št. 120 nova hiša z zemljiščem. V hiši se nahaja trgovina. Pogajanja istotam.

DR. EMIL IN ADALBERT
PL. GRESIČ

sta preselila svoj ambulatorij na Travniki št. 14 (Piazza Grande) nad lekarno Cristofoletti. — Sprejemata od 8—12 in od 2—4.

Železne blagajne

(Wertheimerice in druge) že rabljene in raznih velikostij so na prodaj po ugodnih cenah. — Kje pove ured.

IZJAVA.

Podpisana naznanjam, da kdor kupi kaj od mojega sina Izidorja Winkler, je ta kupčija neveljavna in vsakdo bo moral vrniti kupljeno blago.

Virginja Winkler, Lokovec 49, p. Čepovan.

Podružnica Ljubl. Kred. Banke v GORICI,
Corso Verdi „Trgovski Dom.“

Obrestuje vloge na knjižice po 3 1/2 %, na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. Nakazila v Jugoslavijo in inozemstvo po dnevnem kursu.

Obiščite

velike zaloge izgotovljenih oblek

— tvrdke —

JUST VUGA & COMP.

Corso Verdi 38 - v Gorici - Corso Verdi 38

(Prej J. MEDVED)

Oddelek oblek

za ženske:

- Suknje - - - od 240-650
- Kostumi - - - od 220-500
- Princes - - - od 195-425
- Krila - - - - od 80-160
- Golf-volnene - od 150-240
- Bluze - - - - od 48-125
- Nepremočljivi plašči - - - - od 300-450
- Bogata zaloga kožuhovine za gospe.

Oddelek oblek

za moške:

- Suknje (paletó) od 200-595
- Površni jopiči od 220-295
- Obleke - - - - od 140-390
- Hlače - - - - od 60-170
- Telovniki - - - od 50-90
- Obleke za dečke od 75-145
- Nepremočljivi plašči - - - - od 320-650
- Bogata izbora vsakovrstnega blaga.

Lastna krojačnica pod vodstvom g. Aug. Gachet.

STALNE GENE.

STALNE GENE.

VAŽNO NAZNAILO.

Bazar Leopolda Zakraišek

Corso Verdi 13.

Ob priliki semnja sv. Andreja sv. Miklavža in Božičnih praznikov, naznanja da si je nabavil veliko izbero vsakovrstnih igrač in galanterije za darila, porcelane in kuhinjske posode iz aluminija in železa (email).

:: VUK JURIJ ::

v Raštelu št. 32,
podružnica na Kornu.

Velika zaloga usnja in čevljev, čevljarstvih potrebščin.

Na debelo! Na drobno!

Cene tako nizke, da se ne boji konkurence.

Poskusite!

Javna dražba.

Dne 7. decembra 1920 ob 9. uri dopoldne bode priredilo Upravništvo državne kobilarne v Prestranku pri civilnem komisarijatu v Postojni javno dražbo.

I. 1500 (tisočpetsto) približno 10.000 g) drv za kurjavo skoro popolnoma suha, prve vrste in sicer gabrova in bukova, sežagana in razsekana v metre. Ta drva so ob vozni cesti po kateri lahko vozijo tudi motorna vozila, oddaljena 2 km od postaje Prestranek (proga Trst-Logatec).

II. 300 (tristo) jelovih debel, stoječih, dolgih od 12 do 16 m.

III. 100 (sto) hrastov, stoječih, v premeru od 0.40 do 0.80 m, dolgi od 4 do 10 m.

Kakor jelova tako tudi hrastova debela se nahajajo v gozdu v ravni manj kot 1 km oddaljenem od postaje Prestranek.

IV. 480 kilogramov (štiristoosemdeset kg) volne I. vrste, deloma izprane, deloma surove.

V. 100 (sto) ovac, mešane pasme, domače in pingavske.

Stroški dražbe bodo sorazmerno plačani od kupcev.

Pregledovanje in dražbeni pogoji se poizvedo od 1. decembra 1920 v gradu Prestranku pri gozdnem čuvaju Plesničarju.

Radi preselitve

se proda popolnoma novo moderno hišno opravo (mobiljo). Naslov pove upravništvo „Goriške Straže“.

Pokništvo (mobilja) obrabljena

se prodaja in kupuje

v Gorici, ul. Sv. Antona št. 22.

: Mlad gospod :

s trgovsko šolo — zmožen slov. nemšk. in zadostno italijans. jezika želi primerne službe. Naslov pove uprava „Gor. Str.“

IVAN VUGA ::

krojač in trgovec

v Solkanu št. 55

naznanja slav. odjemalcem iz dežele in mesta, da je otvoril svojo krojačnico in prodajalno z manufakturnim blagom.

Cene zmerno!

Cene zmerno!

Nekaj vagonov cementnega zareznega strešnika

ima na razpolago tovarna cementnih izdelkov

BOGDAN OBLAR, v Logatcu.

:: Franc Prinčič ::

Gorica, Piazza Catterini št. 2.

Izvršuje vsa navadna in umetna dela iz cementa. — Prodaja cementa.

Urarskega pomočnika

dobro izvežbanega sprejme proti dobri plači.

Franc Keber,

urar v Idriji.

Naznanilo.

Naznanjam, da sem otvoril lastno trgovino šivalnih strojev in dvokoles z mehanično delavnico v Gorici, Stolni trg št. 9 (levo).

Za obilen obisk se priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi

ELIJA ČUK, sodni izvedenec

Stolni trg 9 (levo).

Konsumno društvo v Št. Petru

pri GORICI

kupuje v prostorih št. 50 pri županstvu, bilfe s koreniki ter kolči naslednje

MERE:

dolgost	105 cm,	končna debelost	6 mm,
"	75 "	"	6 "
"	40 "	"	6 "
"	65 "	"	3 "

ODBOR.

Trgovina dvokoles in šivalnih strojev

ELIJA ČUK

sodni izvedenec

Stolni trg 9. (levo) - GORICA.

priporoča svojo bogato zalogo, šivalnih strojev, dvokoles, kmetijskega orodja, gramofonov i. t. d. ter si dovoljuje opozoriti sl. občinstvo na velik dohod dvokole: „PUCH“ šivalnih strojev na izbero.

Priporoča svojo mehanično delavnico za najrazličnejša popravila.

Zagotavlja točno in solidno postrežbo

TRGOVINA

TEOD. HRIBAR - NASLEDNIKI

Corso Verdi št. 32.

Se priporočajo slavnemu občinstvu v mestu in na deželi za obilen obisk.

BLAGO SOLIDNA.

GENE ZMERNE.

Usnjene čevlje

za zimo

lične in trpežne, za vsak stan in starost od najpriprostejše do najfinejše vrste, iz samo dobrega usnja brez vsake druge primesi izdeluje

„Čevljarska Zadruga“

v Mirnu pri Gorici.

Sprejemajo se naročila na malo in veliko, ceniki se pošiljajo na pismeno zahtevo

Čevlje prodaja na drobno

V Gorici

lastna prodajalna v hiši centralne posojilnice Corso Verdi 32.

V Trstu

lastna prodajalna Via Rettori.

V Vipavi

trgovina A. Beltram.

Došla je!

velika izbera

Došla je!

„POHIŠTVA“

po najnižjih cenah

Anton Breščak, Gorica Via Carducci 14 (lastna niša).

Tvrdba

Kuštrin & Marmolja - Gorica

ulica Carducci št. 25 (prej Gosposka ulica)

priporoča svojo trgovino in zalogo špecerijskega, kolonijalnega blaga in deželnih pridelkov na splošno toliko meščanom kakor deželanom, trgovcem, krčmarjem in zasebnikom.

Za solidno in konkurenčno postrežbo jamčita

Zgornja.

M. KRAINER VELIKA ZALOGA MANUFAKTURNEGA BLAGA

NA DROBNO — NA DEBELO

GORICA, VIA RASTELLO 34-37.

Volneno in bombažasto sukno za moške in ženske.

Velika izbera perila, šifona, raznovrstnega platna za rjuhe, brisač vsake vrste, serviet, belih in barvanih namiznih prtov vsake velikosti, žepnih robcev, volnenega, bombažastega in sukanega blaga za blazine, volnene in bombažaste odeje, bele in barvane posteljne prevlake, s volno napolnjene in s klotom raznih barv, volnenim porhatom, zefirjem, etaminom in batistom prevlečene odeje.

Velika izbera

- potrebščin za krojače in šivlje -

Obleke za moške, dame in otroke. Bele in barvane moške srajce in spodnje hlače.

Sprejemajo se tudi umerjena naročila oblek in perila za moške, dame in otroke.